

som muligt. Det er endnu en Fornøjelse at se disse Zifferbøger, som de gamle berovre have, hvorledes de nøjsommeligt have opskrevet alle deres Requesthjfter fra Examinens Regnebog. I Aarenes Løb er man kommen bort fra Omgangsskolevæsenet og er nu kommen til at indrette faste Skoler, bygge de saatalde Bistoler eller Vinterstoler; men man har endnu beholdt den eksaminerede Lærerhjælp; den eksaminerede har været altfor dyr for disse Sogne, de have paa ingen Maade kunnet faa Raad dertil. Men man har disse faste Skoler, og saa lejer man Vinterstolelærere, som træde til om Efteraaret i Oktober eller November og holde Skole hver Dag hele Vinteren igennem. Som sagt, Uddannelsen kan have sine Mangler, det er jeg villig til at indrømme, men paa den anden Side er Kontrollen ikke saa lidt bedre, end den ellers er i mange Egne af Landet; Befolkningen tager selv livlig Del i at faa sine Børn vel underviste. Medens man maatte begynde at tage Omgangsskolelærere, som ikke havde faaet nogen Uddannelse ud over, hvad Almueskolen havde givet dem, og hvad de selv havde nydt i den Skole, de have gaaet i, er man derimod i Aarenes Løb kommen til at oprette Skoler til høveligere Uddannelse af Bistolelærere. Der er af Ringkøbing Amt oprettet en Amtsskole, som har bestaaet i over 40 Aar og har uddannet mange Bistolelærere, hvoraf mange senere ere blevne eksaminerede Skolelærere og sidde omkring i Landet; nogle af dem høre endog saa til Landets dygtigste Lærere. Men ogsaa ad privat Vej er der gjort adskilligt. I Sognet Houen har der i henved 20 Aar været en Skole til Uddannelse af Bistolelærere, for Tiden uddanner den Lærerinder, men den begynder med at uddanne Bistolelærere. Endelig er der i N. Nisum ligeledes en Uddannelsesanstalt for Bistolelærere og Lærerinder. Statskassen har ydet Bidrag til denne Uddannelse, den ydede i sin Tid til Stabshøjskole 1,000 Kr. paa Højskolekontoen og 2,400 Kr. paa en anden Konto. De 1,000 Kr. paa Højskolekontoen faldt væk, da vi fik Højskoleloven, og de 2,400 Kr. faldt væk ved Finanslovens Vedtagelse den 1ste April 1894, thi disse 2,400 Kr. vare, fedelig nok, af provisorisk Oprindelse. Smidertid har Lovgivningsmagten senere erkendt, at det ikke gaar an at lade det hele Skolevæsen ligge brak ude i Vestjylland, det vil ikke være muligt for Ringkøbing Amt alene at give Bidrag til disse Uddannelsesanstalter, naar Staten ikke stod til, og det vilde heller ikke være rimeligt, om Staten ikke giver Bidrag. Derfor enedes man om i Fjor at

indsætte en Bevilling paa 4,500 Kr. til Uddannelse af Vinterlærere og Bistolelærere i Vestjylland, men man satte det ind som et midlertidigt Tilskud, fordi man forbeholdt sig senere nærmere at overveje, om der gaves andre Veje at løse Spørgsmaalet paa. Der havde nemlig været indgivet et Forslag fra en Kreds af Lærere i Ribe Amt om at ordne Sagen paa en anden Maade nemlig ved Oprettelsen af en Skole i Varde. Det Spørgsmaal kunde da nærmere overvejes, og det blev henstillet til nærmere Overvejelse. I Sommerens Løb har den højtærede Minister haft nedsat en Kommission, som har afgivet Erklæring om dette Forslag. Det væsentligste Indhold af denne Erklæring er optaget i Anmærkningerne til Finanslovsforslaget, og i Anmærkningerne til Finanslovsforslaget hedder det endvidere, at Kommissionens Erklæring skulde blive tilstillet Finansudvalget. Det har den ogsaa været; og Kommissionens Erklæring gaar da ud paa, som der ogsaa staar i Anmærkningerne til Finanslovsforslaget, at der i Varde oprettes en Skole til Uddannelse af 25 Vinterlærere, en Skole, som drives for Statens Regning; Varde By skulde lægge Bygning til og har ogsaa givet Tilbud om at lægge Bygning til — de have en Bygning staaende, som kunde egne sig til dette Brug — mod, at Staten overtog Undervisningen af 3 Klasser af Varde Skoles Børn. Vedligeholdelsessummen af Bygningen og Statter af Bygningen skulde Staten svare. Dernæst skulde Staten til Lønninger m. v. og til Drift af Skolen svare disse 7,000 Kr., som her findes opførte paa Finanslovsforslaget. Kommissionen erklærer, at denne Skole, som Staten saadan skulde oprette, og som kunde uddanne 25 Elever, antagelig vil hjælpe til, at Elevernes Uddannelse vilde blive bedre, end den nu er. Den erklærer ikke, at denne Uddannelse vil være tilfredsstillende, tværtimod, den siger, at den bliver ikke aldeles fyldestgørende, men at den dog bliver nogenlunde tilfredsstillende. Smidertid havde vi jo omtrent det samme Forslag fremme i Fjor, og da var hele Finansudvalget enigt om, at man ikke vilde gaa til Statsdrift paa dette Omraade. Hele Udvalget og Folketinget sluttede sig dertil paa Anbefaling af den ærede Ordfører. Man mente ikke, at det vilde være den rette Vej at oprette en Statskole til Uddannelse af Vinterlærere derude. Dertil havde man sine forskellige Grunde, og de have maasse ogsaa været forskellige for de forskellige Personer, det ved jeg ikke saa nøje. Jeg skal nu anføre de Grunde, der særlig have været be-